

Factsheet Praktijk

versie september 2024

Wat zijn de kenmerken en eisen van het onderdeel Praktijk?

Het praktijkdeel van de lerarenopleiding wordt uitgevoerd in het reguliere voortgezet onderwijs (VO). Stages in het speciaal voortgezet onderwijs (VSO), particulier onderwijs, MBO, HBO etc. zijn niet toegestaan. Vrijwel alle studenten die een regulier opleidingstraject volgen, moeten ervaring opdoen in de onderbouw. Zie Tabel 1 voor een overzicht van alle opleidingstrajecten en Tabel 2 (pagina 3) voor de eisen van het praktijkdeel per opleidingstraject.

Tabel 1: Overzicht ICLON opleidingstrajecten

ICLON traject	Kenmerken en studielast	Duur	Onderwijsbevoegdheid
Educatieve minor ^{*WTP}	traject van 30 EC dat <u>tijdens</u> het 3 ^e jaar van de vakinhoudelijke bachelor in voltijd of in deeltijd wordt gevolgd.	½ jaar (voltijd) 1 jaar (deeltijd)	<i>beperkte tweedegraads (onderbouw havo/vwo en vmbo)</i>
Educatieve module ^{*WTP}	traject van 30 EC dat <u>na afronding</u> van de vakinhoudelijke bachelor in voltijd of in deeltijd wordt gevolgd.	½ jaar (voltijd) 1 jaar (deeltijd)	
Tweejarige Educatieve master (ICLON&FGW)	traject van 120 EC waarbij vakmaster en lerarenopleiding gecombineerd zijn. Indien student in het bezit is van een (beperkte) tweedegraads onderwijsbevoegdheid omvat het traject 90 EC.	2 jaar (voltijd) 4 jaar (deeltijd)	<i>eerstegraads (onder- en bovenbouw havo/vwo en vmbo)</i>
Master FWN/BW met Education Specialisation ^{*WTP}	traject van 120 EC met specialisatie binnen de masters van FWN en bij Biomedische wetenschappen. In jaar 1 wordt vakinhoud aan de faculteit onderwezen (60 EC), in jaar 2 de lerarenopleiding bij het ICLON (60 EC).	2 jaar	
Master Leraar VHO (Lerarenopleiding) ^{*WTP}	traject van 60 EC	1 jaar (voltijd) 2 jaar (deeltijd)	<i>eerstegraads (onder- en bovenbouw havo/vwo en vmbo)</i>
Zij-instroom subsidie	traject met ingangsassessment waarvoor werkgever subsidie heeft aangevraagd (bijvoorbeeld Trainees in Onderwijs)	max. 2 jaar	
Trainees in Onderwijs	vorm van zij-instroomtraject	2 jaar	

^{*WTP} Ook mogelijk in combinatie met het profiel World Teachers Programme (WTP)

Universiteit
Leiden
ICLON

Bij ons leer je de wereld kennen

Tabel 2: Eisen van het praktijkdeel per opleidingstraject

	ICLON traject	Focus op	Minimale eisen
Praktijk 1 (Basismodule)	<ul style="list-style-type: none"> - Educatieve Minor/Educatieve Module - Educatieve Master (deel 1 van de opleiding) - Tweejarige Educatieve master (talen, gd/rw***), 1^e jaar semester 2 	<u>2^e graads gebied</u>	<p>120 klascontacturen, waarvan min. 60 uur zelf (deel)les(sen) geven, waarvan min. 40 uur * in onderbouw havo/vwo en/of het vmbo 300 overige uren**</p> <p><i>NB: alle uren hier vernoemd zijn klokuren (60 min), die verrekend kunnen worden naar lesuren zoals de stageschool die hanteert.</i></p>
Praktijk 2 (Verdiepende module)	<ul style="list-style-type: none"> - Educatieve Master (deel 2 van de opleiding) - 2 jarige Educatieve Master (talen), 2^e jaar semester 1 en 2 - 2 jarige Educatieve Master (gd/rw), 2^e jaar semester 1 - Verkort: EM2 of 30 EC** 	<u>1^e graads gebied</u>	130 klascontacturen, waarvan min. 65 uur zelf (deel)les(sen) geven, waarvan min. 45 uur in bovenbouw havo/vwo (en deels vmbo) 290 overige uren*
	- Verkort: 15 EC**	<u>1^e graads gebied</u>	70 klascontacturen, waarvan min. 65 uur zelf lesgeven (waarvan min. 50 uur bovenbouw en 15 uur onderbouw) en 5 uur observeren 154 overige uren*
*	<p>Voor Master studenten geldt dat de verplichte 40 lesuren in de onderbouw verdeeld mogen worden over beide praktijkperiodes, mits men bij Praktijk 1 minimaal 20 van de 60 uren die een student zelf lesgeeft in de onderbouw van havo, vwo en/of vmbo geeft. Na afronding van de Master (Praktijk 1 + Praktijk 2) dient de student in totaal minimaal 40 uur te hebben lesgegeven in de onderbouw van havo/vwo en/of vmbo. Indien de student overstapt naar de Educatieve Module, kan pas een beperkte tweedegraads onderwijsbevoegdheid worden afgegeven, als minimaal 40 uur lesgegeven is in de onderbouw van havo/vwo en/of vmbo.</p>		
**	<p>Overige activiteiten zoals lesvoorbereiding, toetsing, analyse van eigen handelen, intervisie, activiteiten opleidingschool, et cetera. Hieronder valt ook de doelgroep-oriëntatie (zie volgende pagina).</p>		
***	<p>Godsdienstwetenschappen/Religiewetenschappen</p>		

**Universiteit
Leiden**
ICLON

Doelgroep-oriëntatie

Binnen het praktijkdeel van de stage is het gebruikelijk dat studenten het grootste deel van hun (deel)lessen geven binnen één doelgroep. Vaak (maar niet exclusief) is dat bij Praktijk 1 de onderbouw van de niveaus havo en vwo; bij Praktijk 2 is dat vaak het bovenbouwgebied havo en vwo. Maar er zijn uiteraard meer onderwijsdoelgroepen. Ongeveer 50% van de leerlingen in de 3e klassen van het voortgezet onderwijs zitten in havo en vwo afdelingen; en ongeveer evenveel op een vmbo afdeling¹.

Doelgroep-oriëntatie is een manier voor studenten van het ICLON om hun onderwijskundige blik te verbreden naar andere gebieden van het VO dan die waar zij stage lopen. Concreet betekent dit dat wanneer de student de meeste uren van het praktijkdeel in havo/vwo klassen uitvoert, de doelgroep-oriëntatie dan wordt uitgevoerd bij het vmbo. Indien de student het merendeel van zijn of haar onderwijs in vmbo klassen uitvoert, dan richt de doelgroep-oriëntatie zich op havo/vwo.

De invulling van de doelgroep-oriëntatie kan bestaan uit lesobservaties, gesprekken met docenten van de doelgroep, het begeleiden van groepjes of individuele leerlingen of het uitvoeren van (deel)lessen. De student kan hierin met de vakcoach/werkplekbegeleider, BOS en supervisor van het ICLON verkennen wat de beste aanpak is gezien de schoolcontext. In totaal moeten studenten 24 uur aan de doelgroep-oriëntatie hebben besteed. Hoe deze tijd wordt verdeeld over de praktijkperiode is aan de student zelf. In de beoordeling kan de supervisor met de Rol Professional kijken hoe invulling is gegeven aan de doelgroep-oriëntatie.

Wanneer starten de studenten en hoe lang lopen de studenten op school rond?

De praktijkperiode start twee keer per jaar: aan het begin van het schooljaar (augustus) en begin februari. Gezien de korte duur van de opleiding is het belangrijk dat studenten direct aan de slag kunnen met het praktijkdeel (gericht observeren, leerlingen begeleiden, geven van eerste (deel)lessen). Studenten zijn een half jaar tot een jaar op dezelfde school. Dit hangt af van het opleidingstraject van de student. Bij aanvang van de stage is het belangrijk zo spoedig mogelijk een kennismakingsgesprek te plannen waarin onder andere afspraken gemaakt kunnen worden ten aanzien van de planning en invulling van de stage, sleutelfiguren bij begeleiding en beoordeling (begeleidingsdriehoek), deelname aan activiteiten binnen de (opleidings)school, specifieke aandachtspunten, verwachtingen over en weer, et cetera.

Wanneer zijn studenten van het ICLON niet op school?

Studenten zijn op maandag **NIET** beschikbaar voor stage en/of activiteiten op school; op die dag volgen zij onderwijs in Leiden.

Hoeveel dagen zijn studenten van het ICLON gemiddeld op school?

De helft van de lerarenopleiding bestaat uit het praktijkdeel; dit betekent dat een voltijd student gemiddeld 2,5 dag (5 dagdelen) per werkweek beschikbaar heeft voor de stage. Voltijd studenten die gemiddeld 6 tot 8 uur per week lesgeven en observeren komen doorgaans aan het einde van de praktijkperiode niet in de problemen om aan de minimale eisen te voldoen. Voor deeltijd studenten is dit de helft van de genoemde uren.

¹ <https://www.nji.nl/cijfers/onderwijsprestaties>

Universiteit
Leiden
ICLON

Sommige studenten, bijvoorbeeld van de Tweejarige Educatieve master volgen naast het ICLON onderwijs op maandag ook vakinhoudelijk onderwijs op de faculteit. Dit rooster kan per semester verschillen en vergt zodoende meer flexibiliteit en afstemming.

Student en school stellen de exacte invulling van de stage in onderlinge afstemming vast. Hierbij wordt o.a. rekening gehouden met het lesrooster van de school, de beschikbaarheid van de begeleider(s) en de beschikbaarheid van de student (i.v.m. onderwijs). Een overzicht van het minimaal aantal klascontacturen en de verdeling over de klassen (onder-/bovenbouw) is weergegeven in Tabel 2.

Wat wordt er van een schoolopleider/werkplekbegeleider verwacht?

- **Begeleiden en geven van feedback:** Student wegwijs maken binnen de schoolorganisatie en wijzen op mogelijkheden om te observeren (bijv. bij collega's uit vaksectie), frequent lesbezoek, feedback geven op de inhoud van lesplannen, lessen/lesfragmenten van student observeren en nabespreken, monitoren en bespreken van ontwikkeling, et cetera. De student dient de begeleider op de hoogte te stellen van belangrijke opdrachten en deadlines.
- **Beoordelen:** Beeld vormen van de ontwikkeling en competenties van een student aan de hand van de ICLON rubrics (zie 'waar kunt u terecht voor meer informatie'), conceptbeoordeling opstellen en bespreken met de ICLON supervisor. De beoordeling van het praktijkdeel vindt aan het eind van de praktijkperiode (januari/juni) plaats en hangt samen met het traject.
- **Vroeg signaleren van problemen in ontwikkeling van student:** WO-studenten moeten in korte tijd ontwikkelen tot startbekwaamheid. Daarom is het van belang studenten zeer snel (vanaf de 2^e week) mogelijkheden te bieden om zelf leservaring op te doen (bijv. het geven van deellessen/lesonderdelen). Meld eventuele problemen of stagnaties in de ontwikkeling in een vroeg stadium bij de supervisor van het ICLON.

Hoe verloopt de samenwerking en communicatie met het ICLON?

Iedere student krijgt vanuit ICLON een supervisor toegewezen. Aan het begin van de praktijkperiode neemt de supervisor contact op met de schoolopleider/werkplekbegeleider om de samenwerking af te stemmen. De supervisor komt in principe 1 keer per praktijkperiode (bij voltijd dus twee keer in het jaar) op schoolbezoek. Bij problemen wordt de begeleiding/samenwerking geïntensiveerd.

Moet iedere student afzonderlijk een praktijkcontract ondertekenen?

Nee, het ICLON stuurt twee keer per jaar (in oktober en maart) via mail een praktijkoverzicht van alle studenten (inclusief de bepalingen van het praktijkcontract) naar de betreffende schoolopleider/-coördinator met het verzoek dit te accorderen.

Waar kunt u terecht voor meer informatie?

- Instructie en materialen (waaronder rubrics) voor beoordeling praktijk: www.iclon.nl/praktijk
- Vragen met betrekking tot (werving van) nieuwe praktijkplaatsen, docenten in opleiding met een baan, het opleidingstraject et cetera: **Emiel van der Hart** (Praktijkcoördinator); stage@iclon.leidenuniv.nl

**Universiteit
Leiden**
ICLON